

A
TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG
ENGEDÉLMÉVEL.

XXXXXXXXXX

Nro 7.

Költ Bétsben, Sz. Jakab Havának (Júliusnak)

24 dik nappán 1798-dik Elztendőben.

Béts.

Ö Ts. Kir. Felsége, a' Külső dolgokra
ügyelő Ministerét Gróf Cobenzel Lajos Ö
Exc. ját méltóztatott arany gyapjal meg-
tíftetni.

Gróf *Clerfayt*, a' ki, Tagja vala az
Arany-gyapjas Rendnek, Nagy-Keresztes
Vitézze a' Mária Therézia Katonai Rend-
jének, Valóságos Kamarássa és Belső-Ta-
nátsossa a' Ts. K. Felségnek, Hadi-Tar-

G

nokmestere a' Német Birodalomnak, Feldmarsala a' Ts. K. Felsőnek, Tulajdonosa egy Ts. K. gyalog. Reg. nek, Ura több Dominiumoknak, úgymint: Henain-nak, Onzier-nak, Angreaux-nak, Autreppe-nak, Beaugars nak 's a' t.; — meghala hofszas betegeskedése után Júl. 21-dikénn, életének 65-dik esztendejében. Elakartatása eránt utolsó akarata a' vala, hogy az, minden nagy pompa nélkül menjen véghez. — Valóban az ágyú durrogások, és a' trombita-hasogások, csak mulólagvaló hirdetői is a' Vitézi nagy rangnak: de a' valóságos Hérosi tettek, a' milyenek; dicsőítették Gróf *Clerfayt* hasznos életét, örökös tanúi lesznek ezen nagy Ember' el felejthetetlen érdemeinek, mellyeknek méltó koronája vala, az 1795-dik esztendőbeli ~~hatalmas~~ győzedelme, a' midőn t. i. egy Fr. Seregofztályt hatalmasán víszsza vert Neuwied felé, mindjárt az után pedig a' Moguntziai sántzokból is ki-szorította véletlen a' Fr. ákat: mely sántzokat, oly megvehetetleneknek tartott maga az ellenség is, hogy azoknak háta megé, egészen egy Várost ázott magának a' föld alatt, melyben a' Tízti-szobák' falai, posztóval voltak fedvé.

Pruszfziai Kir. Hertzeg Henrik, Tseh Országak Teplitzi fürdőjében mulat.

Német. Birodalmi Tudósítás.

Rastadtból Júl. 13-dikánn: — „A' Tsászári Felsőnek, mint Magyar és Tsch

Királynak, Képviselője itt azolta Gróf Lehrs-
bach, a' mióta viszsza tért innét Bétsbe
Gróf Cobenzel: “

„ A' Frantzia Respublika 3.-dik Mi-
nistere Roberjot Polgár, tegnapelőtt érke-
zett ide Hágából. “

Berlinben a' Rendkívülvaló Frantzia
Követet Sieyes Polgárt, Júl. 5.-dikénn bo-
tsátotta a' Király maga eleibe 's mintegy
fél óráig beszéllgetett vele magánossann.

Más nap a' Hódolás Innepének is szem-
lélői voltak mind Sieyes, mind Caillard
Polgár, a' ki Sieyes előtt viselt Berlinben
Fr. Követséget, és most viszsza tér Páris-
ba. Hallották a' Beszédeket is, melyek,
mind a' Rendek, mind a' Polgárság' hó-
dolása' alkalmatosságával mondódtak. A'
Rendekhez, B. Reck Státus-Minister tartott
egy velős Orátziót, melyben így szóllott
a' többek között: „A' Király igyeker-
zik Népeit meg-tartani az áldott Békes-
ségnek bírásábann, a' jólelkűség és a' kül-
ső Hatalmasságok eránt való maga-mér-
seklése által. A' nyereségnek vagy ditsős-
ségnek hajhászása nem indíttat soha ha-
dat ő véle a' tsendes Szomszédok ellen.
De ha valamely dolyfős ellenség meg-sér-
tené vakmeröenn az ő Királyi jussait; ha
az ő Királyi székét ki akarná helyéből
mozdítani; ha az ő Nemzetét, mely nem
függ Másótól, tsupa tettzés szerént való ha-
talmaskodás' járma alá próbalgatná szorí-

tani: már akkor a' Király, egészsz erőbenn érezvén a' maga méltóságát; és a' maga nagy Eleinek Hérósi lelkétől felbuzdítatva, a' maga vitéz Seregével, melly megszokta a' hartzolást és győzést: gátot vét a' Tsendesség-háborgatóinak, 's Békességet nyer a' maga Népeinek. Akkor a' hív Alatrvalók is telyesítsék minden ő kötelességeiket; akkor ditsőttse meg örökre magát egy Nép, a' mely tudja hasznát venni a' Békességnek: de el tudja hordozni erőss szívvel a' had' terheit is." — Ezen Beszédre Armin Úr felelt mind a' jelenvaló Rendeknek, mind a' Tartományokban otthonn maradtaknak is képében, hathatós ki-fejezésű biztatását intézvén a' Királyhoz az eránt, hogy ha az Ő Felsége koronája' ékességéül nem tsak a' Békesség' olaj ágát, hanem a' hadi borostyánt is rendelte légyen a' sors; ha az a' Békességet fenn nem tarthatja Ő Felsége, még az igazság, 's a' maga mérséklés által is, már akkor, a' hajdani Prusfzusz Vitézek' maradéki, kélszek ma is követni az ő Attyaiknak nyomdokaikat, 's nagy példát adni arról a' Világnak: mit tehet egy öfszertartó 's egygyet-értő Nemzet, egy bátor szívű Fejedelemnek bölts vezérlése alatt, a' mely el szánta magát minden vagyonjának 's életének is fel-áldozására Királyaért és Hazájáért. — A' Berlini Magistrátushoz, Polgársághoz, és a' Prusfziai

Birodalom egyéb Német Városainak Követeihez is tartott a' fenn nevezett Reck Minister a' Király mellett állván, egy szép Beszédet, melyben erős bizodalmát nyilatkoztatta az eránt, hogy Pruszsia' Tartományainak Szerentsés Lakosai, nem engedik magokat a' vélekedések tébolygása által megfédítettetni, nem ügyelnek a' Házaárulói tsábításokra, 's nem függesztk szemeiket az afféle színes ábrázolatokra, melyek, egyszerre Furiákká változnak által, 's a' Társaságot egybe foglaló minden köteleket öfzsze tépnek, hogy egyenlő nyomorúságra juttassanak mindeneket; egygyes Szemellyeket zabolátlanságnak ígérétevel ketsegtetnek, hogy a' Nemzetet annál könnyebben meg békóznassák. — Ezen második Beszédere Reck Ministernek, Berlin Varosa' Prezidense Belső Hadi Tanácsos Eisenberg Úr, válaszolt, kinek igen nevezetes szavai valának a' többek között ezek:— Hadd vetélkedjenek Mások a' leg jobb vagy jobb igazgatás' módjáról; lassák, ha a' vélekedésekről való veszeke-dés által Szerentsétlenekké teszik magokat. Kiáltsuk mi ő nékiek: Népek! nézzetek mi reánk. Nékünk egy közönséges Atyánk vagyon: mi mindnyájann az ő Fiai vagyunk. Szeret Ő minket: mi tiszteljük őtet. Tanúljatok a' mi példánkon, való-sággal boldogok lenni. Azok vagyunk Mi 's leszünk is addig, mig Fridrik Vil-

helm, és az ő Maradéki által fogunk igazgattatni. Örömmel meg esküszünk, hogy hívek leszünk ő hozzájuk. Egyedül csak a' halál oldozhat fel bennünket ezen kötelességtől, és a' sírbann is a' legyen a' mi leg-nagyobb 's egyedül való ditsértünk: A' Fejedelem és az Alattvaló megtartották a' mit ígértek.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Ligúriai Respublika és a' Szárdiniai Király Seregei igen mélyre mentek vala már az egymással való ellenségeskedésben, midőn a' Fr. Direktórium végét szakasztotta a' hadnak közöttök. A' Ligúriai Katonáság, minekutánna meg-vette Loánót Jún. 19-dik napján: elébb nyomúlt Jún. 20-dikán Balestrina felé, melynek vidékénn az eleibe jött 's vele szembe szállott Pedemontánusokat úgy meg-szorította, hogy a' Vezérjek sebbe esett, két Tisztek közülök halva maradtak, 's végre az egész Nép kénytelen vólt meg-adni magát. E' meg-lévén, a' Ligúriaiak el foglalták Balestrinat, 's tovább folytatván útjokat, körül vették és fel-kívánták Onegliát. A' Pedemontziumi Katonák meg-támadták Jún. 21-dikén, Monte Diegót: de sikertelenül. Jún. 26-dikán a' Monte-Diegoi Katonasággal egybe kaptsolták magokat a' Calizzanoi Volontérok, 's el foglalták a' S. Bernárdoi, Pianaroi, 's más több tanyákat,

és a' Pedemontánusok, Garesiőnn alól 5 mértfölddel, a' Casottoi hegyre vonták magokat. Jún. 27-dikénn által engedték a' Pedemontánusok kapitulátzióval Seralvalle nevű erős Helységjeket a' Ligúriaiaknak. De a' Pedemontánusok is az nap kifizorították a' Ligúriai Katonaságot Ponte Navai erőss tanyájából, 's még azonkívül el foglalták a' Pieve meljékénn Porto-Maurizio, Diano, és Calizzano Helységeket is: melyre nézve, a' Ligúriai Katonák sietve félbe - szakasztották Oneglia ostromát. Minthogy azonbann, nagy erővel látták a' Pedemontánusok sereglenni a' Ligúriai Katonaságot a' Pievehez; tanátsosnak ítélték vizfsza vonni magokat.

Hogy a' Ligúriai Direktórium Jún. 27-dikénn a' Fr. Direktórium' kívánságához képest Végzést hozott a' 'hadnak megszüntetése eránt: írtuk már a' múlt postánn. Hasonló kívánságát közölte a' Fr. Direktórium Jún. 26 dikánn a' Turini Udvarral is, és egyfzersmind az Insurgenseknek általjában való kegyelembe fogadását úgy terjesztette a' Turini Udvar eleibe, mint a' Bekesség 's Tsendesség fenn - tartásának egyedülvaló eszközt, mely feltételt ha el nem fogadna a' Turini Udvar: úgy a' Francia Respublika se' lehetne néki segítségere. El is fogadta a' Turini Udvar, nem tsak az említett feltételt, hanem arra is reá állott Jún. 26-dik estvéjénn a' Fr. Mi-

nisterrel tartott alkuban, hogy Turin Várába Frantzia Örizet szálljon be, mely bécszállás minden környülállásainak közelebbéről való meg-határozása azonban, Mediolanumban ment véghez, Brüne Fr. Vezér, és Gróf St. Marsan Pedemontziumi Oberst, lieutenant között. Harmadik Júliustól fogva; két Hónapra határozódott a' Fr. Örizetnek Turin Varában való mulatasa.

Cisalpinus Respublika: .. Turinból: Deputátus fővel érkezett Mediolanumba Gróf S. Marsan Jún. 27-dikén, ki azonnal a' Szárdiniai Udvar Mediolanumi K. v. nevel Borghesi Urral, Brüne Generálishoz ment, 's hoszfizas beszéllgetést tartottak egyetűt, mely beszéllgetés után, Jún. 27-dik éjfélszakaján, egynehány Frantzia Sereglakafszok-indítódia által a' Cisalpina Respublika földjéről Pedemontziumba, 's Júl. 1-5-6 napján Cisalpinus Katonák is mentek által Felső-és Alsó-Novaresébe, kiknek legkisebbnyire sem állott ellent a' Pedemontziumi Katonaság. — A' pénzveretésre nézve, arra határozta magát a' Cisalp. Direktórium: hogy tsupan a' ízímer különböztesse a' Cisalp. penzt, a' Frantzia pénztől. “

Turinból Júl. 4-dikén: — „Az ide való Gubernátor, egy Hirdetményt tett közönségessé, Turin Citadellájának (Erösségének Váranak), Frantzia Katonák által tegnapi napon lett el foglaltatasa eránt,

Nagy lézfél, 's érzékeny kifejezésekkel van feltéve a' Hirdetmény, melyben reménységét nyilatkoztatja a' Gubernátor, hogy a' Frantziák megtartják ígértjeiket, a' Főváros Erősségének csak két Hónapig való el foglalására nézve, 's inti a' Népet, hogy békességben éllyen a' Frantzia katonákkal, mint azok is fogadták, hogy tsendességben fognak élni a' Lakosokkal. "

Genuából Júl. 7-dikénn: — „Az itt volt Fr. Követnek Sotin Polgárnak a' Szekretáriussa Májlandnak vette volt útját az Appeninus hegyénn által, mellyet itten Bocchettának hívnak. Útjában Júl. 5-dik éjtfzakáján meg-támadták egynehány Tolvajok, kik közzül egy, borzas hajával az ábráját el fedezvénn, Olasz nyelven kérte a' Szekretáriustól az erszennyét, Aumont Szekretarius kapja a' pisztolyát, 's ra süti a' Haramiára, 's meg-sebesítette azt; de két mas latrok csak hamar elő ugrottak, 's Aumontot meg-ölték. A' hirtóban ült társa Aumontnak kiáltott a' Kotsisnak, hogy mennyen, a' mint csak mehet, ki ogy szerentsesenn el is hajtott, hogy több kár nem esett rajtok. Nem sokára kézre kerítődött az az Úton-álló tolvaj, a' kit Aumont meg-sebesített: mivel a' társai nem győzvén hirtzolni, el hagyták sebjében. A' Genuai Törvényszék

mindjárt keményen ki-kérdezte a' Latrot, ki meg-vallotta, hogy ő Frantzia."

A' Modenai földönn feles számú Frantzia Seregosztály áll, Victor és Kellermann Generálisok' vezérlése alatt. Helvétziából is takarodnak oda által Fr. Katonák: de onnét ismét részszerént Ferrarába, részszerént Rómába, részszerént másuvá küldődnek.

A' Livornói Kikötőhelybe érkezett Júl. 3-dikánn egy Görög hajó, a' mely Maltából 19-dik Jún. bann indult el. A' Rajta-lévők beszélik, hogy Málta' őrizetére, 5 ezer Frantziákat és 4 Fregátot hagyott Bonaparte.

Párisi Tudósítások.

Hogy *Kosciuskó*, (a' ki minden közönséges Levelek által hóltnak hirdetődött vala ki) Spanyol Ország' határához érkezett légyen Jún. 28-dikánn Ámerikából, Filadelfiai Kereskedő' képében, a' bizonyos: hanem a' Frantzia földre szállott ki egyenessen, nevezetessen, a' Párisi Directóriális Újságnak (a' Redaktörnek) előadása szerént, *Bayonne* Városába, a' hol igen nagy tisztelettel fogadódott.

Málta Várából erőssönn ágyúztak ugyan ki a' Nagymester Vitézei, a' Frantziákra: de Berthier Generális' előadása szerént, nem jól erányozták ágyúikat. Máltai veszteségjeket, a' Fr. áknak 3 Hóltak-

ból, és mintegy 6 Sebesekből állónak írta Berthier Generális, a' Hadi dolgokra ügyelő Ministerhez bocsátott Tudósításában: mely Tudósításban, a' Máltai Rend ellen indított hadnak általjában való régi okául tette Berthier Generális: a' nevezett Rend politikájával, nagy okokból való meg nem elégedését a' Fr. Respublikának. Ezenn elő hozott tárgyakon kívül, nevezetes Tzikkelyei még Berthier Generális' Tudósításának a' következők is: hogy t. i. a' Málta Szigeténél meg-állapodott Frantzia Hajóssereg, háromszáz hajókból állott; hogy minekutánna Bonaparte, négy Tsapatokra osztotta fel a' Frantzia Sereget, mellyek ugyan azon időbenn, különböző helyeken rontanának bé a' Máltai Szigetekbe, *Regnier*, *Baraguey d' Hilliers*, *Vaubois*; és *Desaix* Generálisok' vezérlése alatt, *Vaubois*' Tsapatja, a' mellyel volt Bonaparte is, minden más Tsapatok között leg-elsőben szállott ki a' földre, 's nevezetessen S. Giulanói partjára Málta Szigetének; hogy Jún. 12 dikén reggeli 3 órakor kezdődött Málta Várának feladása eránt az alku, 's már déli 12 órakor Frantzia zászló lobogott a' Vár' falain; hogy a' Máltaiak közzül egynehányan halva maradtak, 's mintegy hét vagy nyóltz százann Fr. fogságba estek, kik között sok Vitézei is voltak a' Rendnek.

Máltai Komendánsnak Vaubois Generálist hagyta Bonaparte, maga után: Civilis Kommisszáriusnak pedig, Regnault Polgárt.

Bonaparte után kellett, a' Direktórium' Végzéséből indulni, annak a' Monge Polgárnak, a' ki mostanság Direktórialis Kommisszáriusságot viselt; hanem az előtt, volt már egygyütt Bonapartéval Olasz Országban is, 's Követségben is küldődött onnét egyszer Bonaparte által a' Direktóriumhoz, a' midőn tartotta volt Görög Országra nézve, azt a' Beszédet, mely eránt a' Párisi Török Követ rá írt, mint jelentettük annak idejében a' Külső dolgokra ügyelő Ministerre: kitől olly értelmű feleletet kapott, hogy, egy Tudós Ember Beszédéből, nem lehet mindjárt ítéletet hozni a' Direktórium' szándeki felől.

A' Velentzei Birtokokból nyertt részét a' Fr. Respublikának, a' melly most, Korcízrai, Ithakai 's Egéum tengeri Osztályok (Departmánok) nevezet alatt jön, *Comeyras* nevű Fr. Bízott szedte, a' Párisi Direktórium' kívánsága szerént való rendbe. Ennek a' *Comeyras* Polgárnak helyébe, *Dubois* Polgárt rendelte most a' Direktórium.

A' Robespierri erőszakoskodásoknak fenn szóval való kárhoztatása mellett is, újra el kezdődtek Párisbann az erőszakos ház-kutatások Júl. 8-dikánn. A' belső tsen-

désségnek és bátorságnak fenn-tartására el-
múlthatatlan eszköznek ítélte t. i. a' Direk-
tórium, hogy a' Házaknak szoross meg-
vizsgálása 's ki-keresése által végire lehes-
sen járni: ha nem lappanganak e' azok-
bann, Fr. Kiköltöztek; Anglusok; vagy
más gyanús Idegenek? kiknek Pári'sbann
lett el hatalmazása fenn forgott a' Törvény-
hozó Iffjabbik Tanátsnak 6-dik Júliusi Ülé-
sébenn is, és a' Tanáts meg-kérdezte
a' Direktóriumot, ha valyon azoknak ki-
írtására elégségesek volnának e', a' rend-
szerént való törvényes policzaj-eszközök?
A' Direktórium nem ítélte azokat elég-
ségeseknek, 's egyfzersmind foganatosabb
eszközök' elő-vehetésére kért engedelmet.
A' Törvényhozó Tanáts tehát, Lecointre
nevű Tagjának erőss javaslására azonnal
el végezte, hogy a' Direktóriumnak hatal-
ma legyen házanként öfzfze-kerestetni a'
gyanús Személyeket, annyival inkább,
mivel némely Kiköltöztek oly erőszakos-
san ellent állottak az ő meg árestálásokra
tsendesen el küldött Politzaj-Személyek-
nek, hogy ember-halál is gyakorta tör-
tént.

A' Pári'sbann tartózkodó Irlandusok
nem szűnnek meg reménykedni a' Fr. Di-
rektóriummal, hogy küldjön segítséget Irr-
landiába az ő pártos Hazafitársaiknak.
Küldött is, főképpen fegyvert, de az Irr-

landiai partok előtt vígyázó Ánglus hajók, el fogdosták az efféle fegyvert-szállító Fr. hajókat, úgy hogy tsupán egy Concorde nevű Fr. Fregátról futamodott az a' hír mostanság Párisbann, hogy az, a' Rocheforti Kikötőhelyből, 750 főből álló Fr. Katonaságot, 3 Generálist, és húsz ezer puskát szerentséssen el vitt Irlandiába, 's vízfza is érkezett onnét épenn, Rochefort' partjához.

A' Redaktőrnek 6 dik Júliusi Darabja is pártjokat fogta szóval az Irlandiai Zenebonásoknak. Minekutánna t. i. említette, hogy némely Pári'si Újságok azt a' hírt támasztottak, mintha újra el kezdődött volna a' Fr. Respublika és Nagy-Britannia között a' Békességalku: ezen hírt egészfzen fundamentom nélkül valónak, és tsupánn azért ki-híresztetettnek állítja a' Redaktőr, hogy a' bátor szívű Irlandus Insurgensek el rettentődjenek szándékjoktól egy ily fenyegetés által, mintha t. i. ők minden segedelem nélkül lennének kitétetve tárgyúl az ő ellenségeik dühösségének.

Spanyol-Országi Tudósítások.

A' Ferroli és Karthagenai Kikötőhelyekben lévő Spanyol Hajósseregofztályok parantsolatot vettek, hogy ki-indúljanak a' tengerre; de hová? nem tudatik. A' Karthagenai Hajósseregofztály tíz líneai ha-

jókból áll; a' Ferroli pedig 14-ből, melyeken, sok munitzió, és tizenötezer szárazra való Katona is vagyon.

Semmi Idegen

bé nem mehet az Orosz Birodalomba, ha csak paszizusa nincs valamely Orosz Ministertől. A' Minister pedig ilyenén paszizust, csak a' Tsászár, különös, engedelmeivel adhat.

Londonban is egy különös Tifztség állítódott most fel a' Külföldiekre nézve.

***

Következendő tizmű Könyvetske érkezett hozzánk közelebb Magyar-Ország-ról:

An das Ungarische besonders Protestantische Publikum detaillirte Erklärung der Ursachen des Entstehens und des Einschlafens des ersten Praktisch-Oekonomischen Industrial-Instituts zu Szarwasch. Von seinem Stifter *Samuel Tesehedik*.

Jede Neuerung macht Aufsehen, und in unserer Zeit desto mehr, je weniger man hie und da weiß, und an andern Orten wissen will, was an der Neuerung Neues und Gutes ist. Mangelsdorf Versuch einer Darstellung. ect. Vorrede S. 4.
— 1798.

Híradás.

A' Német Birodalom' Sváb Kerületének Ries nevű vidékén fekvő Wallerstein

Mező-Városából, jelenteti az ott lévő Fő-
Tisztsege az Ötting Wallersteini Hercegségnek
és a Balderni Grófságnak, hogy a' nevezett
Hercegségnek Deiningen nevű Helysége-
beli származású Eberhard Jósef, huszona-
nyóltz elztendő körában, még 1770 dik
elztendőben el hagyta a' maga születése-
helyét; 's Magyar Országra szándékozott;
de azóta semmi jelentést nem tett a' ma-
ga hollétééről. Minekokaért ha még élet-
ben vagyon, kívánódik tőle, hogy két
Hónapok alatt írjon magáról a' Wallerstei-
ni Fő-Tisztseghhez, mert ha nem ír, úgy
Meggölttnak fog tartatódni, és így az őt
is illető Örökségnek felosztásában, az ő
Szemellye számba nem vétethetődik.

Bihar Vármegyei Prókátor Horváth
István Úr. történetből száz forintot talált,
a' mely summa leg ottan által adta a'
Vármegyei Táblája' kezébe. Felseges Urnak
rendelése ezen száz forintról, a' Kir. Hely-
tartó Tanács által az: hogy ha e' folyó
elzt. nek 10 dik Júliussától számlálendő 3
elztendők alatt jelentendi valaki magát, 's
elegendő próbákkal meg-mutatja, hogy
Övé volt a' szobann forgó száz forint:
viszsa fog neki adódni: ha pedig 3 elz-
tendő alatt senki se' jelentené magát: úgy
a' pénz bé fog adódni a' Nagy-Váradi
szegények' Fundátziója' Kasziszájába.